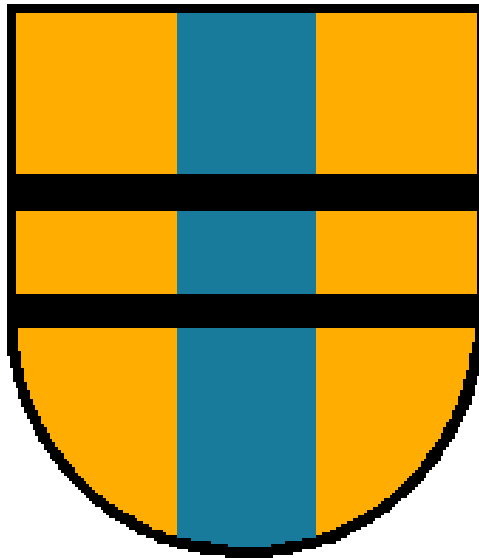

Riktlinjer ekonomiskt bistånd 2022

Töreboda kommun

2022-04-08

Innehåll

Allmänt om ekonomiskt bistånd	5
Socialtjänstlagen 2001:453	5
4 kap. Rätten till bistånd	5
9 kap. Återkrav m.m.	6
Individuell behovsprövning	7
Begrepp	8
Ansökan	8
Dokumentation.....	8
Kontroller.....	8
Identitet och vistelse	8
Arbetsökande.....	9
Inkomster	9
Tillgångar	9
Kronofogden	9
Hushållstyper	9
Sammanboende eller gifta med hushållsgemenskap	9
Gifta men ej sammanboende	10
Inneboende.....	10
Underårig eller gymnasiestuderande som bildat familj.....	10
Hushåll där barn bor växelvis hos föräldrarna.....	10
Återkrav	10
Utredning av misstänkt bedrägeri	11
Avslagsbeslut	11
Överklagan	12
Omprövning.....	12
Till Förvaltningsrätten	12
Till Kammarrätten	12
Ekonomiskt bistånd.....	13
Riksnorm (se bilaga 1)	13
Reducerat ekonomiskt bistånd	13
Förhöjning av normen.....	13
Normavdrag	13
Akut bistånd	13
Etableringslån	14
Grupper av sökanden	14
Arbetslösa	14
Sjukskrivna	14
Studerande	15
Personer på behandlingshem eller i familjehem	15
Personer med beroendeproblematik	16
Personer inom kriminalvård	16
Egna företagare och personer med fria yrken.....	16
Pensionärer	17
Utländska medborgare	17
Nordiska medborgare	17
EU/EES-medborgare	17
Utan uppehållstillstånd	17
Med uppehållstillstånd.....	17
Inkomster och tillgångar	18

Jobbstimulans	18
Arbetsinkomst för skolungdomar	18
Tillgångar	18
Barns inkomster och tillgångar	19
Utgifter	19
Barnomsorg	19
Begravningskostnader	19
Bilbarnstol	19
Boendekostnad.....	20
Cykel.....	20
Elkostnad	20
Fackföreningsavgift och avgift till A-kassa.....	20
Flyttkostnad	20
Glasögon.....	21
Hemförsäkring	21
Hemutrustning	21
Internet.....	21
Identitetshandlingar	21
Julpeng.....	22
Juridiska kostnader och stämpelavgifter.....	22
Kläder	22
Kosttillägg	22
Läkarvård, medicin och sjukhusvård.....	22
Magasineringskostnad	23
Preventivmedel	23
Resor.....	23
Spädbarnsutrustning (se bilaga 4).....	24
Tandvårdskostnader.....	24
Tekniska hjälpmedel.....	24
Underhållsskyldighet gentemot barn	24
Umgängeskostnader.....	24
Umgängesresor	25
Skulder	25
Hyresskuld och/eller elskuld	25
BOENDE	26
Bostadsstorlek.....	26
Byte till dyrare bostad.....	26
Andrahandsboende	26
Inneboende.....	27
Delad lägenhet	27
Övriga boendeformer.....	27
Boendekostnad för ungdomar.....	27
Boendekostnad för ungdomar i särskilt boende enligt LSS	27
Hemmaboende vuxet barn som ingår i en hushållsgemenskap	27
Förälder boende hos barn	28
Bilagor	30
Bilaga 1 Riksnorm	30
Bilaga 2 Bostadsstorlek och hyreskostnad.....	31
Bilaga 3 Grundutrustning för hemmet	32
Bilaga 4 Spädbarnsutrustning	33

Allmänt om ekonomiskt bistånd

Socialtjänstlagen 2001:453

4 kap. Rätten till bistånd

1 § Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (ekonomiskt bistånd) och för sin livsföring i övrigt.

Vid prövningen av behovet av bistånd för livsföringen i övrigt får hänsyn inte tas till den sökandes ekonomiska förhållanden om rätten att ta ut avgifter för biståndet regleras i 8 kap.

Den sökande ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. Lag (2010:52).

1 a § Följande inkomster ska inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd enligt 1 §

1. hemmavarande barns inkomster av eget arbete,
2. hemmavarande skolungdomars inkomster av eget arbete, om skolungdomarna är under 21 år.

Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan eller annan jämförlig utbildning.

Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan eller annan jämförlig grundutbildning.

Inkomster som avses i första stycket får dock beaktas vid tillämpning av 1 § till den del de överstiger ett prisbasbelopp per kalenderår enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. Lag (2013:421).

1 b § För den som fått ekonomiskt bistånd under sex månader i följd ska 25 procent av inkomsterna av anställning inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd enligt 1 § (särskild beräkningsregel).

Den särskilda beräkningsregeln gäller under två år. Därefter måste kravet på att ekonomiskt bistånd ska ha lämnats under sex månader i följd uppfyllas på nytt för att den särskilda beräkningsregeln ska gälla igen.

Den särskilda beräkningsregeln gäller inte inkomster som anges i 1 a §. Lag (2013:421).

2 § Socialnämnden får ge bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det.

3 § Ekonomiskt bistånd lämnas för skäliga kostnader för

1. livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning, telefon och radio- och TV-avgift,
2. boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa.

Skäliga kostnader enligt första stycket 1 ska i enlighet med vad regeringen närmare föreskriver beräknas enligt en för hela riket gällande norm (riksnorm) på grundval av officiella prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Om det i ett enskilt fall

finns särskilda skäl, ska socialnämnden dock beräkna dessa kostnader till en högre nivå. Nämnden får också i ett enskilt fall beräkna kostnaderna till en lägre nivå, om det finns särskilda skäl för detta. Lag (2009:1233).

4 § Socialnämnden får begära att den som uppbär ekonomiskt bistånd under viss tid ska delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet om den sökande inte har kunnat erbjudas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Den praktik eller kompetenshöjande verksamhet som avses i första stycket ska syfta till att utveckla den sökandes möjligheter att i framtiden försörja sig själv. Verksamheten ska stärka den sökandes möjligheter att komma in på arbetsmarknaden eller, där så är lämpligt, på en fortsatt utbildning. Den ska utformas med skälig hänsyn till den sökandes individuella önskemål och förutsättningar.

Socialnämnden ska samråda med Arbetsförmedlingen innan beslut fattas enligt första stycket. (Lag 2013:421).

5 § Om den sökande utan godtagbart skäl avböjer att delta i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet som anvisats enligt 4 §, får fortsatt ekonomiskt bistånd vägras eller nedsättas. Detsamma gäller om hen utan godtagbart skäl uteblir från praktiken eller den kompetenshöjande verksamheten.

6 § Den som deltar i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet enligt 4 § ska i det sammanhanget inte anses som arbetstagare. I den utsträckningen den sökande utför uppgifter som stämmer överens med eller till sin art liknar sådant som vanligen utförs vid förvärvsarbete, ska hen dock likställas med arbetstagare vid tillämpning av 2 kap. 1-9 §§, 3 kap. 1-4 och 6-13 §§, 4 kap. 1-4 och 8-10 §§ samt 7-9 kap. arbetsmiljölagen (1997:1160) och av bestämmelserna om arbetsskadeförsäkring i socialförsäkringsbalken. Lag (2010:1284).

9 kap. Återkrav m.m.

1 § Om någon genom oriktiga uppgifter eller genom underlåtenhet att lämna uppgifter eller på annat sätt förorsakat att ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § utgetts obehörigen eller med för högt belopp, får socialnämnden återkräva vad som har betalats ut för mycket.

Om någon i annat fall än som avses i första stycket tagit emot sådant ekonomiskt bistånd obehörigen eller med för högt belopp och skäligen borde ha insett detta, får socialnämnden återkräva vad som har betalats ut för mycket.

2 § Socialnämnden får, i andra fall än som avses i 1 §, återkräva bistånd som den sökande har erhållit enligt 4 kap. 1 § endast om det har lämnats

1. som förskott på en förmån eller ersättning,
2. till den som är indragen i arbetskonflikt, eller
3. till den som på grund av förhållanden som hen inte kunnat råda över hindrats från att förfoga över sina inkomster och tillgångar.

Har ekonomisk hjälp lämnats i annat fall än som avses i 4 kap. 1 § får socialnämnden återkräva hjälpen, om den har getts under villkor om återbetalning.

Ett beslut som avser ekonomisk hjälp som kan komma att återkrävas enligt denna paragraf ska vara skriftligt. Beslutet ska innehålla uppgifter om den eller de omständigheter som enligt denna paragraf utgör grund för återbetalningsplikten. Beslutet ska delges den sökande.

3 § Vill socialnämnden föra talan om ersättning som en enskild inte återbetalar frivilligt för ekonomisk hjälp som avses i 1 eller 2 § eller för kostnader som kommunen har haft enligt 8 kap. 1 § första eller andra stycket, ska talan väckas hos Förvaltningsrätten inom tre år från det kommunens kostnader uppkom. Talan väcks vid den förvaltningsrätt inom vars domkrets den sökande är bosatt.

Talan om ersättning får inte bifallas, om den ersättningsskyldige genom att återbetala kostnaden eller en del av denna kan antas bli ur stånd att klara sin försörjning eller sin dagliga livsföring i övrigt eller annars synnerliga skäl talar mot bifall till ersättningsanspråket. Lag (2009:836).

4 § Socialnämnden får helt eller delvis efterge den ersättningsskyldighet som avses i 1 och 2 §§ och i 8 kap. 1 § första och andra styckena.

Den sökande ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. I förarbetena till lagen sägs att nivån inte ska överstiga vad en låginkomsttagare i allmänhet har råd att kostna på sig. Vad som är skäliga kostnader när det gäller de dagliga levnadsomkostnaderna (riksnormen) finns angivet i lagen.

När åtgärder rör barn ska särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver (1 kap. 2 § SoL), t ex barns rätt till umgänge med båda föräldrarna.

Individuell behovsprövning

Töreboda kommuns övergripande mål i arbetet med ekonomiskt bistånd är att varje hushåll så snart som möjligt blir oberoende av bistånd eller minskar sitt behov så mycket som möjligt genom att gå över till annan försörjning. Handläggning ska ske med bibehållen respekt för den sökandes rättssäkerhet och integritet. Eventuella krav på den biståndssökande ska anpassas efter hens individuella förmåga och förutsättningar.

Enligt Socialtjänstlagen ska en individuell behovsprövning alltid göras. Behovsprövningen får inte ersättas av enbart ekonomisk prövning.

Begrepp

Skälig levnadsnivå

Med skälig levnadsnivå menas vad som behövs för den dagliga livsföringen, d v s riksnormen plus vid behov tillägg för skälig kostnad för livsföring i övrigt, t.ex. boende, hushållsel, arbetsresor.

Behovsperiod

Långvarigt behov	mer än tio månader
Längre behov	fem – nio månader
Kortvarigt behov	fyra månader eller kortare

(enligt nuvarande underlag för statistik)

Ansökan

Ansökan bör vara skriftlig men i princip gäller även en muntlig ansökan. Det är dock viktigt att göra skillnad mellan en ansökan och ett rådgivande samtal. Om förhållandet är oklart ska handläggaren kontrollera med den sökande om det föreligger en ansökan eller inte.

Det är viktigt att informera den sökande om rättigheter och skyldigheter (normer, krav, kontroller, etc) i samband med biståndsprövningen och att uppgifterna kommer att registreras i dataregister.

Dokumentation

Socialtjänsten har skyldighet att journalföra all sin verksamhet. All dokumentation ska ske i verksamhetssystem, Lifecare.

Den sökande ska informeras om att dokumentation förs om hen och rätten att ta del av den. Om den sökande anser att någon uppgift är oriktig ska detta dokumenteras.

Kontroller

Vid ansökan om ekonomiskt bistånd är det viktigt att de uppgifter som den sökande lämnar i sin ansökan kontrolleras. Samtycke från den sökande till olika kontroller ges genom att hen undertecknar biståndsansökan.

I vissa fall kan andra kontroller än de som godkänts på ansökningsblanketten behöva göras. Även sådana kontroller ska godkännas av den sökande. Här redovisas de vanligaste kontrollerna:

Identitet och vistelse

Personuppgifter och uppgifter om boende kontrolleras i alla nya ärenden. Godkända identitetshandlingar är pass, körkort, ID-kort och LMA-kort. Om identitetshandling saknas kan identitet styrkas av att en medföljande person styrker den sökandes identitet. Denne måste då kunna uppvisa egen giltig identitetshandling. Boende/vistelse kontrolleras genom folkbokföring. Är den sökande inte folkbokförd på adress som anges i ansökan men uppger

sig vara stadigvarande bosatt där, ska hen uppmanas ändra folkbokföringsadress. Vid bedömning av den sökandes kommuntillhörighet ska utgångspunkten vara vistelsebegreppet.

Arbetssökande

Den sökande ska vara inskriven på Arbetsförmedlingen från första arbetslösa dagen om inte särskilda skäl föreligger. Det är den sökandes ansvar att uppvisa aktuell planering från Arbetsförmedlingen.

Inkomster

Alla inkomster ska redovisas av den sökande. Ersättningar från Försäkringskassan, Skatteverket, CSN, Transportstyrelsen och A-kassa kontrolleras via SSB-TEK. Ersättning från försäkringsbolag som avser sveda och värk medräknas som inkomst.

Följande räknas inte som inkomst: Medel från sociala fonder, extra tillägg från CSN, habiliteringsersättning, del av handikappersättning (kontrolleras med Försäkringskassan), ersättning från försäkringsbolag avseende förlust som orsakats av skada, brand etc.

Tillgångar

Alla realiserbara tillgångar ska användas för den sökandes försörjning innan hen har rätt till bistånd. Med realiserbara tillgångar menas bankmedel, aktier eller andra värdepapper, bil, båt, fastighet, dyrbara konst- eller samlarföremål, etc. Eventuella tillgångar framgår av slutskattensedel eller hemförsäkringsbrev.

Kronofogden

Vid införsel från Kronofogden har ett förbehållsbelopp framräknats och i regel är den sökande då inte berättigad till ekonomiskt bistånd då förbehållsbeloppet är högre än normen för ekonomiskt bistånd.

Kronofogden tar inte hänsyn till om hen har umgänge med barn och då kan den sökande ligga under norm.

Vid tillfälliga utgifter som tandvård och glasögon kan hen tillfälligt få sitt förbehållsbelopp ändrat för att själv kunna betala kostnaden.

Hushållstyper

Sammanboende eller gifta med hushållsgemenskap

Sammanboende eller gifta med hushållsgemenskap är försörjningsskyldiga för varandra. En gemensam ansökan och bådas inkomster ska ligga till grund för beräkning av biståndsbehov. Hushållsgemenskapen utreds alltid grundligt och med klientens samtycke kan även hembesök göras.

Om det kommer till Socialtjänstens kännedom om att ett par eventuellt är sammanboende fast de inte har uppgett detta i sin ansökan kan en polisanmälas om bidragsbrott göras.

Sammanboende utan ekonomiskt ansvar för varandra

Avseende personer som bor ihop och delar vissa kostnader, men inte har ekonomiskt ansvar för varandra, t ex vuxna barn som bor kvar hemma eller vänner som delar lägenhet används normen för ensamstående med delade gemensamma hushållskostnader.

Gifta men ej sammanboende

Gifta makar är enligt lagstiftningen försörjningsskyldiga gentemot varandra. Försörjningsplikten kvarstår även om makarna har skilda hushåll. Prövningen av ekonomiskt bistånd ska utgå från denna princip om ömsesidig försörjningsplikt. Den gemensamma inkomsten ligger till grund för bedömning av bistånd och hänsyn ska inte tas till fördyrade omkostnader på grund av skilda hushåll. Även under betänketid vid skilsmässa är makar försörjningspliktiga gentemot varandra och gemensamma barn oavsett hur man väljer att bo. Endast om det är uppenbart olämpligt att makarna har gemensam ekonomi eller då någon av makarna vägrar eller är oförmögen att ta sitt ansvar för resten av familjen ska principen om gemensam försörjningsplikt frångås, t ex gällande personer som utsätts för våld eller andra övergrepp.

Inneboende

För sökande som är inneboende räknar man inte med hushållsgemenskap. Dessa personer ska ha bistånd enligt vanlig norm för ensamstående. Om den sökande är inneboende med släkting/anhörig så ska hushållsgemenskapen delas.

Underårig eller gymnasiestuderande som bildat familj

Förälder har kvar sitt försörjningsansvar för underårigt barn även om den underåriga själv blir förälder. Föräldrarna har däremot inget försörjningsansvar för sitt barnbarn.

Vid giftermål övergår föräldrarnas försörjningsplikt till gemensam försörjningsplikt mellan make/maka för gymnasiestuderande upp till 21 år. Om make/maka inte kan fullgöra sin försörjningsplikt (primär försörjningsplikt) har hans föräldrar försörjningsplikt (sekundär försörjningsplikt).

Hushåll där barn bor växelvis hos föräldrarna

Om barn bor växelvis lika mycket hos båda föräldrarna ska norm för den period barn bor hos föräldern tas med i beräkning. Halva barnbidraget ska räknas som inkomst.

Återkrav

Socialtjänsten kan enligt socialtjänstlagen kräva tillbaka ekonomiskt bistånd som betalats ut till privatpersoner

- om utbetalningen visat sig vara felaktig (9 kap. 1§ SoL)
- när det handlar om pengar som betalats ut som förskott på en förmån, om den enskilde är indragen i en arbetskonflikt, eller om den enskilde inte kan förfoga över sina inkomster eller tillgångar (9 kap. 2§ SoL)
- om det finns en överenskommelse om återbetalning (9 kap. 2§, andra stycket, SoL).

Överenskommelser om återbetalning kan bli aktuella för utbetalningar av ekonomiskt bistånd som en person egentligen inte har rätt till, men beviljats i väntan på att till exempel sälja en

tillgång och frigöra pengar. En förutsättning för återkrav är att man vet att inkomsten kommer och att biståndsmottagaren bedöms kunna betala tillbaka pengarna utan att hamna i ekonomiska svårigheter.

Återsökning från Försäkringskassan (Framställan)

Socialtjänsten kan få tillbaka pengar från Försäkringskassan när Försäkringskassan beviljar och betalar ut en förmån retroaktivt. Detta gäller när socialtjänsten betalat ut bistånd för försörjningen för samma period (107 kap. 5§ Socialförsäkringsbalken).

Ersättningar som kan återbetalas:

- Adoptionsbidrag
- Arbetskadeliivränta
- Arbetsskadesjukpenning
- Bostadsbidrag
- Bostadstillägg
- Föräldrapenning
- Graviditetspenning
- Handikappersättning
- Närståendepenning
- Rehabiliteringspenning
- Sjukersättning/aktivitetsersättning
- Sjukpenning
- Smittbärrpenning
- Statligt personskadeskydd
- Tillfällig föräldrapenning
- Underhållsstöd
- Vårdbidrag

Utredning av misstänkt bedrägeri

Har någon lämnat oriktiga uppgifter eller inte redovisat inkomster och på så sätt obehörigen eller med för högt belopp fått ekonomiskt bistånd kan detta vara en olaglig handling och ska polisanmälas.

Av anmälan ska brottsrequisiten klart framgå. Requisiten är enligt Bidragsbrottslagen: att sökanden lämnar oriktiga eller ofullständiga uppgifter medvetet eller omedvetet så att fara för att ekonomisk förmån betalas ut felaktigt eller med för högt belopp. Felaktiga uppgifter kan ha lämnats avsiktligt eller genom grov oaktsamhet

Kopior på ansökningsblanketter med sökandens underskrift ska bifogas.
Sökande ska informeras om polisanmälan.

Avslagsbeslut

Avslagsbeslut enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen ska alltid vara skriftliga, motiverade och delges den sökande.

Överklagan

Den sökande kan överklaga ett avslagsbeslut. Överklagan ska inkomma senast tre veckor efter beslutet mottagits av sökande. Vård- och omsorgsutskottet kan vid mottagande av överklagan välja att göra en omprövning eller skicka ärendet vidare till Förvaltningsrätten för prövning. Detta ska ske utan dröjsmål.

Omprövning

Omprövning av beslutet kan göras. Om nya uppgifter inkommit som föranleder ändring av tidigare beslut tas ett nytt beslut. Om beslutet ändras i helhet förfaller överklagan. Ändras beslutet delvis skickas hela ärendet vidare till Förvaltningsrätten för prövning av den del som inte ändrats.

Till Förvaltningsrätten

Vid ett överklagande aktualiseras ett besvärssärende och utredning öppnas. Överklagan, utredning, ansökan och relevanta bilagor skickas med säker e-post till Förvaltningsrätten.

Till Kammarrätten

Om beslut från Förvaltningsrätten bifaller överklagan till sökandes fördel kan Vård- och omsorgsutskottet överklaga ärendet till Kammarrätten.

Ekonomiskt bistånd

Riksnorm (se bilaga 1)

Riksnormen bestäms av Regeringen. Beloppen för de olika posterna som ingår i riksnormen grundar sig på pris- och konsumtionsundersökningar som utförs av Konsumentverket.

Riksnormen omfattar följande poster: livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, hygien, barn- och ungdomsförsäkring, förbrukningsvaror, dagstidning och telefon.

Reducerat ekonomiskt bistånd

Vid reducering av ekonomiskt bistånd ska en individuell bedömning alltid göras. Exempel på situationer när reducerad norm kan bli aktuell är:

- Den sökande har kunnat försörja sig men inte gjort det och saknar därför nödvändiga medel. Har t ex avstått från arbete eller inte stått till arbetsmarknadens förfogande.
- Den sökande har haft inkomster till sin försörjning men använt dem på annat sätt, tappat eller blivit bestulen på inkomsterna och saknar därför medel till sitt uppehälle.
- Aktivt missbruk.

Förhöjning av normen

Om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl kan ekonomiskt bistånd enligt norm beräknas till en högre nivå. Det gäller när någon har förhöjda kostnader för en eller flera av de budgetposter som ingår i riksnormen. Förhöjda kostnader kan till exempel bero på att en person har en funktionsnedsättning som medför högre levnadskostnader. En förhöjning av normen kan gälla för en kortare tid eller en längre period.

Innan bistånd till merkostnader kan beviljas ska alltid undersökas om merkostnaden kan täckas genom andra ersättningar, till exempel handikappersättning, merkostnadsersättning eller omvårdnadsbidrag.

Vid ansökan om merkostnad i samband med matallergi kan en förhöjning av norm beviljas. Högsta godtagbara merkostnad för allergianpassad kost uppgår enligt Töreboda kommuns riktlinjer till 230 kr i månaden. Vid en ansökan om bistånd för fördyrade kostnader till följd av en sådan intolerans måste ett läkarintyg inkomma som styrker behovet av anpassad kost. Det ska framgå av intyget hur länge läkarens bedömning gäller.

Vid vissa sjukdomar kan den sökande vara i behov av särskilt näringstillskott. I de fall näringstillskott är ordinerat av läkare kan normen höjas med merkostnaden om det inte står helt klart att näringstillskottet ersätter vanlig mat och inte innebär någon merkostnad.

Normavdrag

Vid ogiltig frånvaro från en anvisning om aktivitet ska normavdrag göras. Summan per dag beräknas fram utifrån riksnormen för hushållet. Vid upprepad ogiltig frånvaro ges helt avslag. Individuell bedömning görs.

Akut bistånd

Beslut om akut bistånd ska i möjligaste mån föregås av sedvanlig utredning.

Bistånd till personer som regelmässigt har egna inkomster över skälig levnadsnivå ska prövas restriktivt och endast beviljas för att avvärja en akut nödsituation eller där den sökande bedöms ha svårigheter att själv ta ansvar för sin ekonomi och livssituation. Gällande barnfamiljer bör barnperspektivet speciellt uppmärksammas.

Personer, hemmahörande i annan kommun, som ansöker om medel till hemresa, beviljas efter sedvanlig individuell bedömning buss- eller tågbiljett samt eventuellt nödhjälp till mat.

När sökanden som upprepat tappar pengar eller blir bestulen och ansöker om akut bistånd kan bistånd avslås.

Etableringslån

Ekonomiskt bistånd enligt Socialtjänstlagen kap. 4 § 1 mot återkrav enligt kap. 9 § 2 punkt 1.

Kommunstyrelsen i Töreboda kommun har infört etableringslån från den 1 januari 2019.

Beslutet gäller både i glapp 1 och glapp 2. Återbetalningstid är tre år.

Socialtjänsten får återkräva bistånd som den enskilde erhållit enligt 4 kap. 1 §

Socialtjänstlagen (SoL) när biståndet lämnats som förskott på en förmån eller ersättning.

Delgivning sker genom s.k. vanlig delgivning enligt 18 § delgivningslagen. Återbetalningen ska göras enligt avbetalningsplan som upprättas i samråd med sökande. Vid utebliven betalning kan Vård- och omsorgsutskottet ansöka hos Förvaltningsrätten om ersättning. Ersättning kan senare indrivras på exekutiv väg om betalning uteblir utan godtagbar anledning.

Grupper av sökanden

Arbetslösa

Den som söker ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen och är arbetslös och arbetsför ska följande kriterier uppfyllas:

- Inskrivna på Arbetsförmedlingen.
- Aktivt söka arbete inom lämpliga yrkesområden samt inom pendlingsavstånd från bostadsorten.
- Ta anvisat arbete förutsatt att det motsvarar hens fysiska och psykiska förutsättningar.
- Delta i av Arbetsförmedlingen/Socialtjänsten anvisad åtgärd.
- Vid behov delta i svenskundervisning.

Ekonomiskt bistånd kan reduceras eller helt avslås;

- Vid misskötsel i anvisad åtgärd.
- Annan underlåtenhet som förlänger tid i arbetslöshet, t ex tackar nej till erbjudet arbete.
- Utan godtagbart skäl avböjer kompetenshöjande verksamhet eller uteblir från verksamheten.

Sjukskrivna

Vid sjukdom som medför arbetsförmåga ska godkänt läkarintyg uppvisas.

Studera

Vuxenstudera

För vuxenstudera är huvudregeln att de ska försörja sig genom de statliga studiestödsformer som finns.

Ensamkommande flyktingbarn

Ensamkommande får behålla sitt ekonomiska bistånd under gymnasiestudier till höstterminen det år de fyller 20. Därefter är de berättigade att söka studiemedel. De har rätt till fritidskort giltigt i 100 dagar samt att tjäna upp till ett helt prisbasbelopp under ett kalenderår utan att det påverkar rätten till, eller storleken på, det ekonomiska biståndet.

Gymnasielagen

De personer som får uppehållstillstånd enligt Gymnasielagen omfattas inte av etableringsregelverket och har ej heller rätt till LMA-ersättning. Dessa personer som får uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen ska finansiera sina studier genom studiemedel. De personer som inte har rätt till studiemedel utan endast får studiehjälp kan ansöka om ekonomiskt bistånd till höstterminen det år de fyller 20 år.

Bistånd till studera under studieuppehåll

För att ha rätt till ekonomiskt bistånd ska studera kunna visa att de i god tid sökt sommararbete då inkomstbortfallet är en förutsägbar situation. Studiemedel ska täcka levnadsomkostnaderna under terminerna t o m den dag terminen slutar enligt studiemedelsbeslutet. Först därefter inträder rätt till ekonomiskt bistånd.

Enligt 4 kap. 4 § SoL, första stycket i SoL får socialnämnden begära att studera som under studieuppehåll behöver ekonomiskt bistånd ska delta i anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet. Samråd ska ske med Arbetsförmedlingen.

Högskolestudera har inget uppehåll mellan hösttermin och vårtermin och ska därför inte beviljas ekonomiskt bistånd för studieuppehåll då.

Gymnasiestudera ungdom

Föräldrarna har försörjningsplikt enligt Föräldrabalken 1949: 381 7 kap. 1§ för ungdomar mellan 18 och 21 år som går på gymnasium. Försörjningsplikten enligt föräldrabalken gäller till dess gymnasiestudierna avslutas eller den unge fyller 21 år och oavsett om den unge har egen bostad eller inte. Ungdomar har rätt att söka studiemedel höstterminen det år de fyller 20 år och är då inte i normalfallet berättigade ekonomiskt bistånd.

Det kan finnas särskilda skäl till att bevilja ekonomiskt bistånd för gymnasiestudera ungdom under 21 år. Sådana skäl kan vara att föräldrarna inte har möjlighet att ta sitt ansvar och den unge behöver samhällets stöd.

Gymnasiestudera ungdom får tjäna upp till ett helt prisbasbelopp under ett kalenderår utan att det påverkar rätten till, eller storleken på, det ekonomiska biståndet för familjen.

Personer på behandlingshem eller i familjehem

Personer som beviljas heldygnsvård- eller behandling kan vara berättigade ekonomiskt bistånd i form av fickpengar. I fickpengar ingår posterna fritid, hygien, dagstidning och telefon.

Följande bistånd kan beviljas när det av handlingsplan/vårdplan framgår att det är motiverat ur vård- och rehabiliteringssynpunkt om behandlingstid uppgår till maximalt sex månader:

- Hyra för bostad.
- Eventuella abonnemangskostnader för hushållsel.
- Kläder och skor.

Reskostnader

Bistånd till resor i samband med institutionsvård, t ex informationssamtal, in- och utskrivning på institutionen samt möten med socialsekreterare ska betalas ur förvaltningens konto för vårdkostnader. Observera att vissa resor kan ingå i vårdavgiften, t ex resor till läkare och tandläkare.

Personer med beroendeproblematik

När det gäller personer med påvisbart pågående missbruk, och det är uppenbart att biståndet inte används till avsett ändamål, kan biståndet reduceras (4 kap 3 § andra stycket SoL).

Personer inom kriminalvård

För personer inskrivna inom kriminalvården ska kriminalvårdsmyndigheten svara för alla kostnader under verkställighetstiden med undantag för den sökandes kostnader i form av hyra och hushållsel om strafflängden är kortare än 6 månader. Observera att dömda till rättspsykiatrisk vård har kvar rätten till sjukpenning, pension, bostadsbidrag, etc.

Vid vårdtid som överstiger sex månader ska den sökande försöka få sin lägenhet uttyrd i andra hand eftersom bostad efter frigivning är betydelsefull för fortsatt rehabilitering. Under skälig tid då sökande försöker ordna lägenhetsfrågan t ex genom andrahandsuthyrning kan bistånd till hyra beviljas.

I samband med avslutning av kriminalvård ligger ansvaret för bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL på folkbokföringskommunen under en övergångsperiod (se 16 kap. 2 § SoL). En rimlig övergångsperiod kan vara ca en månad. Därefter har vistelsekommunen ansvaret. Inkomst av arbete inom kriminalvårdsanstalt ska alltid utredas innan ekonomiskt bistånd beviljas. Saldot kontrolleras på frigivningskontot efter frigivning.

Personer med elektronisk övervakning, fotboja, har rätt till bistånd från kommunen till sin försörjning om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Kriminalvården står för kostnaden vad gäller hyra och uppehälle under den tid när person inskriven på kriminalvårdsanstalt frigges med fotboja sista del av straffet.

Egna företagare och personer med fria yrken

Ekonomiskt bistånd beviljas generellt inte till den som är egen företagare. Aktiebolag representerar en realiserbar tillgång liksom vissa handelsbolag och enskilda firmor.

Sökande med fria yrken (konstnärer, författare, artister, frilans etc.) har ofta F-skattsedel eftersom detta är ett krav från deras uppdragsgivare. Deras ansökan om ekonomiskt bistånd eller annat ekonomiskt bistånd ska prövas på samma sätt som för andra hel- eller deltidsarbetslösa, d v s de ska vara inskrivna på Arbetsförmedling och söka tillgängliga arbeten.

Pensionärer

Huvudregel är att pensionärer är självförsörjande. Kompletterande ekonomiskt bistånd till pensionärer kan ges om de är berättigade för lång tid framåt t ex på grund av hög hyra och inte bedöms kunna flytta (t ex vid handikappanpassad lägenhet). Vid flytt från eget boende till särskilt boende kan kostnad för dubbel hyra beviljas om det inte finns tillgångar. Vid en ansökan om ekonomiskt bistånd får pensionärer ha en kapitaltillgång som uppgår till högst halva prisbasbeloppet för ensamstående och hela prisbasbeloppet för makar/sammanboende.

Utländska medborgare

Nordiska medborgare

Nordiska medborgare har samma rättigheter och skyldigheter som svenska medborgare när det gäller ekonomiskt bistånd.

EU/EES-medborgare

Allmänt gäller att de som vistas i Sverige omfattas av socialtjänstlagens regler om kommunens yttersta ansvar. För den som vistas här tillfälligt, till exempel som turist eller som arbetssökande enligt EES-avtalet, inskränker sig biståndet som regel till att personen i första hand beviljas resa till sin ambassad. I undantagsfall kan bistånd beviljas till hemresa och uppehälle i avvaktan på att utresa kan ske. Enligt EU-avtalets regler om fri rörlighet har EU- och EES-medborgare rätt att vistas i Sverige under tre månader utan uppehållstillstånd under förutsättning att de kan försörja sig, vilket innebär att rätt till bistånd i regel inte föreligger. En person som har haft arbete i Sverige under en tid men blir arbetslös, bibehåller sin status som arbetstagare under en period om sex månader enligt praxis. Detta innebär att personen kan ha rätt till ekonomiskt bistånd för sin försörjning om bedömning görs att det finns en faktisk möjlighet att personen inom rimlig tid åter kommer att få ett arbete och bli självförsörjande.

Utan uppehållstillstånd

Utländska medborgare som tillfälligt vistas i Sverige, t ex turister, affärsresande och säsongarbetare ska vid ekonomiska problem i första hand hänvisas till det egna landets ambassad eller konsulat. I princip föreligger rätt till ekonomiskt bistånd i en nödsituation och kommunen är skyldig att pröva biståndsbehovet i de fall behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Vad gäller asylsökande framgår av Lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m fl, att de som omfattas av denna lag inte har rätt till bistånd enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen. En utlänning som omfattas av Lagen om mottagande av asylsökande m fl och som saknar medel har rätt till bistånd för sin dagliga livsföring, så kallad LMA-ersättning, från Migrationsverket. Kommunens yttersta ansvar enligt 2 kap 1 § SoL gäller dock personer som omfattas av LMA.

Med uppehållstillstånd

Utländska medborgare med uppehålls- och arbetstillstånd i Sverige har samma rätt till bistånd som svenska medborgare. Uppehållstillståndet har beviljats under förutsättning att försörjningen är tryggad under vistelsen i landet.

Utländska studenter ska inte beviljas ekonomiskt bistånd annat än i undantagsfall, t ex en akut nödsituation.

Inkomster och tillgångar

Inkomster som påverkar storleken på ekonomiskt bistånd kan vara lön, sjukpenning, a-kassa, aktivitetsstöd, aktivitets- och sjukersättning, barnbidrag/studiebidrag, bostadsbidrag, underhållsstöd, föräldrapenning, pension, bostadstillägg, skatteåterbäring, vårdbidrag (skattepliktig del), handikappersättning, insättningar på konto, pengagåva.

Inkomster som inte reducerar ekonomiskt bistånd: extra tillägg för studiestöd, familjehemskostnader, omkostnadsersättning för familjehem, fondmedel som utbetalas efter social bedömning, t ex från kommunen, försäkringsersättning och skadestånd som ska kompensera ekonomiska förluster och som inte utgör ersättning för inkomstförlust, habiliteringsersättning, vårdbidrag den del som avser merkostnader, den skattefria delen av ersättningen, jobbstimulans.

Normöverskott

Huvudprincipen är att inkomster som överstiger riksnorm den ena månaden överförs som inkomst till nästkommande månad. Tillämpning av denna princip förutsätter dock att den sökande känner till kommunens beräkningsgrunder. Bör tillämpas som längst tre månader bakåt.

Jobbstimulans

Jobbstimulans är en särskild beräkningsregel som innebär att 25 % av nettoinkomsten av anställning under vissa förhållanden inte ska beaktas vid prövning av ekonomiskt bistånd.

Jobbstimulansen gäller alla som har fått ekonomiskt bistånd i minst sex månader i följd utan avslagsbeslut och som har eller får arbete och därmed lön. Om den enskilde flyttar till annan kommun under pågående period med jobbstimulans omfattas fortfarande hen av den särskilda beräkningsregeln.

Om den sökande väljer att spara inkomsten ska det inte påverka rätten till ekonomiskt bistånd under den tvåårsperiod som den särskilda beräkningsregeln gäller. Båda vuxna i familjen kan ha rätt till jobbstimulans samtidigt.

Arbetsinkomst för skolungdomar

Gränsen för vad en ungdom får tjäna går vid ett prisbasbelopp per kalenderår. Socialnämnden får beakta hemmavarande barns och skolungdomars arbetsinkomster över denna nivå vid bedömning av föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd för barnet eller skolungdomen. Det är nettoinkomsten som ska beaktas.

Tillgångar

Alla realiserbara tillgångar ska användas för den sökandes försörjning innan rätt till ekonomiskt bistånd föreligger. Med realiserbara tillgångar menas bankmedel, aktier eller andra värdepapper, bil, båt, fastighet, dyrbara konst- eller samlarföremål, etc. Eventuella tillgångar framgår av slutsattesedel eller hemförsäkringsbrev.

Vid tillgång i form av bil värderad till mer än 10 000 kr ges skälig rådrumstid om max 2 månader. Om sökande väljer att behålla bilen kommer överstigande belopp ses som tillgång vid beräkning.

Individuell bedömning av rätt till innehav av bil överstigande godtagbart värde kan göras om den sökande av medicinska skäl behöver en anpassad bil.

Bostadsrätt, villa, fritidshus eller annan fastighet kan vid bedömning av bostadsbehov beaktas som en realiserbar tillgång som genom försäljning kan ge inkomster till försörjningen.

Barns inkomster och tillgångar

Om barn har inkomster i form av t ex barnpension eller inkomst av kapital (ränta, avkastning), ska de avräknas mot hela familjens skäliga levnadsnivå.

Barns tillgångar i form av kapital, fastighet eller dylikt ska inte räknas om de står under överförmyndares kontroll, om inte överförmyndaren ger sitt samtycke till uttag. Uttag ska i så fall göras för barnets försörjning enligt norm. Det är möjligt för barn att ha sparkapital upp till 15 % av prisbasbeloppet.

Utgifter

Barnomsorg

Avgift för barnomsorg är en godtagbar utgift vid beräkning av ekonomiskt bistånd. Sökande bör ta kontakt med avgiftshandläggare för att undersöka nedsättning av kostanden. Bistånd till skuld efter inkomstkorrigering beviljas ej.

Begravningskostnader

Begravningskostnader ska ersättas av dödsboet i första hand. När tillgångarna är knappa kan bistånd utgå till hela eller del av begravningskostnaden. Beslut fattas efter dödsboanmälan. Bistånd till begravningskostnad och gravsten kan beviljas med högst 50 % av prisbasbeloppet.

Bistånd till begravningskostnader ska inte utgå:

- Om dödsboets skulder är sådana att de kommer att avskrivas och att tillgångarna därför räcker till begravningskostnaderna.
- Om det efter den avlidne utfaller en försäkring som i första hand är avsedd för begravningskostnader.
- Om den avlidne före dödsfallet givit bort tillgångar till dödsbodelägare eller låtit dem köpa egendom förmånligt inom ett år före dödsfallet.
- Om efterlevande make/a har enskild egendom som täcker begravningskostnaderna.

Personer som vid aktuell tidpunkt beviljats ekonomiskt bistånd jml 4 kap 1 § Socialtjänstlagen har rätt att erhålla ekonomiskt stöd i samband med nära anhörigs begravning med högst 3,5 % av basbeloppet/person till kläder och skor samt högst 1 % av basbeloppet/hushåll till blommor vid begravningstillfället. I beloppen ingår resa till och från begravning. Med nära anhörig avses föräldrar, barn, syskon, svärföräldrar, mor- och farföräldrar.

Bilbarnstol

Bilbarnstol kan beviljas för billigaste godkända alternativ om det finns särskilda skäl såsom boende långt från barnomsorgsplats. I första hand ska möjlighet till att hyra bilbarnstol undersökas.

Boendekostnad

Utgångspunkten vid bedömning av skälig kostnad och boendestandard ska vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Behovsprövningen ska omfatta både kostnad (se bilaga 2) och hushållsstorlek (se rubrik boende). Högsta godtagbara boendekostnader för nuvarande år, baserade på motsvarande allmännyttans hyror.

Vid boendekostnad som överstiger högsta godtagbara hyreskostnad ska den sökande ges skälig rådrumstid om fyra månader för bostadsbyte till boende med lägre kostnad. Om sökanden har oskäligt hög boendekostnad och bedöms kunna flytta men avstår från försök att sänka sin boendekostnad ska bistånd till hyran nedsättas i nivå med högsta godkända boendekostnad efter skälig rådrumstid löpt ut.

Cykel

För arbetsresor längre än två kilometer enkel resa kan bistånd till cykel beviljas efter individuell bedömning om vederbörande har behov av den för att ta sig till och från arbetet.

Från det år barn fyller sex år kan de, om familjen bedöms vara i långvarigt behov av ekonomiskt bistånd, erhålla bistånd till cykel.

Bistånd till cykel beviljas med högst 3 % av prisbasbeloppet till en vuxen person och med högst 2 % av prisbasbeloppet till ett barn. I första hand ska begagnade alternativ undersökas.

Bistånd till cykelstol för barn och barnhjälpm kan beviljas till skälig kostnad för nyinköp.

Elkostnad

Bistånd till hushållsel ska normalt beviljas till den faktiska kostnaden om den är skälig. Vid bedömning av skälig förbrukning för hushållsel kan vägledning hämtas från www.energimarknadsbyran.se – normal elförbrukning och elkostnad för lägenhet respektive villa.

Då sökanden har en kallhyra som inklusive driftkostnader överstiger högsta godtagbara boendekostnad beräknas hushållsel enligt schablon för kilowattimmar/hushållsstorlek som är baserad på uppgifter från Energimarknadsbyrån.

Vuxna som är inneboende eller delar lägenhet och inte är gifta/sambor beviljas sin del av elförbrukningen uträknat på antal personer i hushållet. Den fasta avgiften för elabonnemang (nätavgiften) ska lägenhetsinnehavaren stå för.

Fackföreningsavgift och avgift till A-kassa

Medlemsavgift till A-kassa och fackavgift är godtagbara utgifter vid ansökan om ekonomiskt bistånd.

Flyttkostnad

Bistånd till flyttkostnad kan beviljas till sökande som har ekonomiskt bistånd eller inkomster i nivå med riksnormen. Det beviljade biståndet ska i första hand gälla hyra av släpvagn inklusive kostnader för dragfordonets drivmedel gällande Skatteverkets ersättning per mil, i andra hand hyra av flyttbil inklusive kostnader för drivmedel och fordonsförsäkring. Endast om särskilda skäl finns godtas anlitanande av flyttfirma. Bistånd till kostnad för flyttning utanför Sverige beviljas inte.

Glasögon

Bistånd till glasögon kan beviljas enligt godkänt kostnadsförslag. Se separat rutin.

Hemförsäkring

Bistånd för hemförsäkring grund/bas är godtagbar kostnad i ansökan om ekonomiskt bistånd. Sökanden uppmanas att betala månadsvis. Alla som är folkbokförda på en adress täcks av lägenhetsinnehavarens hemförsäkring. Det gäller personer som har någon form av hushållsgemenskap med lägenhetsinnehavaren, t ex unga vuxna som bor kvar hemma hos föräldrarna, syskon eller kamrater som delar lägenhet. Inneboende utgör undantag och ska uppmanas skaffa egen hemförsäkring.

Hemutrustning

Bistånd till hemutrustning kan beviljas om den sökande står helt utan utrustning eller pengar för inköp. Den biståndssökandes framtida möjligheter att själv bekosta eller komplettera hemutrustningen kan vara avgörande för storleken på biståndet. Även den biståndssökandes möjligheter att på annat sätt än genom bistånd skaffa viss hemutrustning påverkar bedömningen.

De flesta får hänvisas till att klara av situationen på det sätt som människor i allmänhet gör, dvs. genom planering, sparande, lån och gåvor från nätverket etc. Detta gäller särskilt för unga personer som flyttar hemifrån och som har kunnat planera för sin flyttning till eget boende (Se RÅ 1995 ref 80).

Hembesök görs alltid vid ansökan om hemutrustning.

Schabloner är framtagna utifrån billigaste alternativet på marknaden. Då priserna är tagna från Jysk och Pricerunner har också en fraktavgift inkluderats. Vissa möbler beräknas kunna inhandlas begagnat (se bilaga 3).

Internet

Internet beviljas med 200 kr/vuxen oavsett faktisk kostnad. Installering av internetuppkoppling och bredband beviljas ej.

Identitetshandlingar

En identitetshandling kan beviljas vid ansökan om ekonomiskt bistånd. Man får själv välja om man önskar pass eller id-kort. Har man giltig identitetshandling beviljas ingen ytterligare. Kostnader som uppstår i samband med att återfå indraget körkort såsom t ex provtagning beviljas inte. Bistånd till förnyelse av körkort där giltighetstiden går ut kan beviljas.

Julpeng

Barnfamiljer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd, nio månader eller mer kan vara berättigade till pengar för julpeng till barnen i december månad. I de hushåll där någon av föräldrarna har jobbstimulans beviljas inte ekonomiskt bistånd till julpeng. Biståndet beviljas med nedanstående belopp.

0-2 år 300 kr

3-10 år 400 kr

11-18 år 500 kr, barn över 18 år kan beviljas bistånd tills de fyller 21 år förutsatt att barnet går i skolan.

Biståndet kräver ingen ansökan utan betalas ut till alla som uppfyller kriterierna vid ansökan för december månad.

Juridiska kostnader och stämpelavgifter

Advokatkostnader

I första hand ska den sökande utnyttja det rättsskydd som ingår i hemförsäkringen. Detta rättsskydd gäller t ex för tvister angående vårdnad och underhåll men inte för tvister som rör äktenskapsskillnad, upplösning av samboförhållanden eller bodelning. Ekonomiskt bistånd kan efter särskild prövning beviljas till självriskan vid rättsskydd.

Stämpelavgifter

Huvudregeln är att bistånd till stämpelavgifter inte beviljas. Undantag kan göras för enskilda fall, exempelvis om det är viktigt att en äktenskapsskillnad eller bodelning genomförs.

Kläder

Utgifter för kläder och skor ingår i normen. Bistånd kan beviljas för engångskostnader för specialbeställda kläder eller skor som inte täcks av handikappersättning eller kostnader för kläder att bäras vid speciella tillfällen, såsom examen eller dylikt. Arbetskläder t ex skor med stålhatta vid praktik eller arbete kan beviljas.

Kosttillägg

Innan bistånd till merkostnader kan beviljas ska alltid undersökas om merkostnaden kan täckas genom andra ersättningar, till exempel merkostnadsersättning eller omvårdnadsbidrag.

Vid ansökan om merkostnad i samband med matallergi kan en förhöjning av norm beviljas. Högsta godtagbara merkostnad för allergianpassad kost uppgår enligt Töreboda kommuns riktlinjer till 230 kr i månaden. Vid en ansökan om bistånd för fördyrade kostnader till följd av en sådan intolerans måste ett läkarintyg inkomma som styrker behovet av anpassad kost. Det ska framgå av intyget hur länge läkarens bedömning gäller.

Vid vissa sjukdomar kan den sökande vara i behov av särskilt näringstillskott. I de fall näringstillskott är ordinerat av läkare kan normen höjas med merkostnaden om det inte står helt klart att näringstillskottet ersätter vanlig mat och inte innebär någon merkostnad.

Läkarvård, medicin och sjukhusvård

Avgift vid läkarbesök och läkarföreskriven medicin och behandling som ingår i högkostnadsskyddet godkänns efter uppvisande av kvitto eller faktura.

En individuell bedömning gällande medicin som ej ingår i högkostnadsskydd ska göras. Det åligger den sökande att visa att behovet av läkemedlet är sådant att det föreligger en

undantagssituation. Finns det billigare alternativ som ingår i högkostnadsskydd ska dessa mediciner i första hand ges till sökande.

Vid sjukhusvistelse kan egenavgift erhållas som bistånd efter uppvisande av faktura.

Terapi är sjukvårdshuvudmannens ansvar. Huvudprincipen är därför att bistånd till kostnad för terapi inte ska beviljas. Den som söker sådant bistånd ska hänvisas till vårdcentral eller närmast öppna psykiatriska mottagning.

Magasineringskostnad

Bistånd till kostnad för magasinerat bohag kan godkännas för sökande som inom överskådlig tid förväntas kunna få ny bostad. Särskild behovsprövning görs.

Det är den sökande som ska stå för kontraktet gentemot magasineringsfirman.

Vid bedömningen ska också följande beaktas:

- Kostnaderna för magasinering i förhållande till kostnad för nyanskaffning av hemutrustning
- Bohagets storlek
- Konsekvenser för den sökande vid eventuell försäljning av bohaget

Preventivmedel

Beviljas vid uppvisande av kvitto eller underlag från Apoteket som styrker kostnaden.

Resor

I första hand beviljas busskort för resor till och från arbete/sysselsättning. Resor vid arbetsmarknadsåtgärd genom Arbetsförmedlingen beviljas med motsvarande egenavgiften.

Om sökande behöver bil för att komma till och från sitt arbete eller för att kunna delta i andra arbetskapande åtgärder som kommunen anordnar, kan kostnader godkännas enligt Skatteverkets beräkningar per mil för bilresor. Bistånd till arbetsresor med bil godtas om allmänna kommunikationer saknas, turtätheten är starkt begränsad, den sökande har oregelbundna arbetstider, lider av sjukdom eller funktionshinder.

För resa till och från kriminalvårdsanstalt samt förhandling i domstol ska den sökande ansöka om kostnaden hos aktuell myndighet. Bistånd till resor till Frivården beviljas av Socialtjänsten.

Gällande kostnader för transporter till och från sjukvård eller sjukbesök ska sökande ansöka om kostnaden hos Västra Götalandsregionen. Egenavgifter som patienten står för när det gäller kollektivtrafik är 34 kr per enkelresa. Den del av resekostnaden som överstiger egenavgiften ersätts av Sjukreseenheten. I de fall personer har många vårdbesök inom en månadsperiod är det billigare att köpa ett periodkort istället för kontoladdning och då betalas en ersättning för ett periodkort.

Gällande färdtjänst kan ekonomiskt bistånd för den faktiska avgiften för färdtjänst utgå. Färdtjänstlagen anger att du ska ha en funktionsnedsättning som inte endast är av tillfällig art

och som medför att du har väsentliga svårigheter att förflytta dig på egen hand eller att använda allmänna kommunikationer.

Bistånd till busskort beviljas sökande som bor utanför tätorten. Dock max ett busskort per familj.

EU-medborgare beviljas resa till närmaste konsulat eller ambassad.

Spädbarnsutrustning (se bilaga 4)

För den som är berättigad till ekonomiskt bistånd eller har inkomster i nivå med normen kan bistånd till del av eller full grundutrustning för spädbarn godkännas med max 10 % av gällande prisbasbelopp. Biståndet prövas utifrån det faktiska behovet och sökandens egna möjligheter att skaffa nödvändig utrustning. Hänsyn ska även tas till den andre förälderns betalningsförmåga oavsett relation.

Utbetalning sker tidigast en månad före beräknad förlossning.

Tandvårdskostnader

Ekonomiskt bistånd till tandvård utgår i första hand till akut tandvård.

Bistånd till nödvändig tandvård kan beviljas personer som under lång tid (minst ett år) haft ekonomiskt bistånd eller inkomster i nivå med normen och som inte inom rimlig tid förväntas öka sina inkomster. Kostnaden för tandläkarens undersökning i samband med kostnadsförslaget ska inkluderas i biståndet men inte kostnad för uteblivande från besök. Omfattningen av tandvården och kostnaden ska jämföras med vad människor med låga inkomster har råd att kosta på sig. Tandvården ska utföras av tandläkare som är uppförd på försäkringskassans förteckning. För vård utförd av dessa gäller tandvårdstaxan.

Sökande som har egen inkomst över skälig levnadsnivå men ändå söker bistånd till tandvårdskostnad kan beviljas bistånd för nödvändig tandvård i vissa fall. Den sökande ska undersöka möjligheten att erhålla tandvård mot avbetalning.

Tekniska hjälpmedel

Bistånd kan godkännas efter sedvanlig ekonomisk prövning till egenavgiften för läkarföreskrivna hjälpmedel som t ex hörapparat, batterier etc., om behovet inte kan tillgodoses via Västra Götalandsregionen eller Försäkringskassan.

Underhållsskyldighet gentemot barn

Underhållsskyldighet gentemot barn betraktas som skuld och är ej grund för erhållande av ekonomiskt bistånd.

Umgängeskostnader

När barnet bor växelvis hos båda föräldrarna ska normala inkomster och utgifter som rör barnet delas lika mellan föräldrarna och halv månadsnorm för barnet räknas in i den biståndssökande förälderns norm.

Ekonomiskt bistånd i form av ersättning för umgängeskostnader kan godkännas för maximalt sex dygn per månad. Eventuell kostnad för umgängesdagar utöver detta överenskommes mellan föräldrarna utan socialtjänstens inblandning.

Rätten till umgänge ska kontrolleras och framgå av dom, avtal eller intyg från boendeföräldern i den mån det är möjligt.

Umgängesresor

Båda föräldrarna har gemensamt ansvar för att barns behov av umgänge tillgodoses. Den förälder som barnet bor hos ska ta del av kostnaderna efter ekonomisk förmåga och vad som är skäligt i förhållande till bådass ekonomi. Den förälder som ska utöva umgänge har dock huvudansvaret för kostnaderna.

Om föräldrarna tillsammans inte har råd eller inte kommer överens om hur resekostnaderna ska betalas, kan bistånd till kostnad för umgängesresa beviljas.

Gällande placerade barn krävs intyg från placerande kommun för att bistånd ska kunna utbetalas.

Resekostnaderna ska jämföras med vad en låginkomsttagare har råd att bekosta.

Skulder

Bistånd till betalning av skulder beviljas inte. Undantag kan endast göras om lån tagits för att undanröja en akut situation och där den sökande annars skulle beviljats bistånd enligt Socialtjänstlagen. De enskilde bör undersöka möjligheterna till avbetalningsplan avseende skulder.

Hyresskuld och/eller elskuld

Hyres- och elskuld som uppkommit under tid då den sökande varit berättigad till ekonomiskt bistånd men ej sökt ekonomiskt bistånd regleras i första hand genom att normunderskott för den förflutna tiden beviljas och betalas in direkt till hyresvärd/elbolag efter samtycke från sökande.

Om det är enda sättet att uppnå skälig levnadsnivå kan undantag för hyresskuld och elskuld göras i följande fall:

- Skuld som uppstått under tid då sökanden, om denne gjort en ansökan om ekonomiskt bistånd, hade haft rätt till bistånd.
- Då de sociala konsekvenserna för barnen i en familj skulle bli för stora vid eventuell avhysning eller elavstängning.
- För gamla och sjuka där alternativt boende inte går att ordna

Vid upprepade hyresskulder och elskulder ska mer restriktiv bedömning göras. För att undvika upprepning ska hushåll som beviljats bistånd till skuld så långt det är möjligt följas upp. Innevarande månads hyra/elkostnad bör inte beaktas som en skuld även om den förfallit till betalning utan bör räknas som sådan kostnad som omfattas av ekonomiskt bistånd.

BOENDE

Bostadsstorlek

Bostadsstorlek (antal rum) i förhållande till familjesammansättning

Familjesammansättning, antal rum

$1v+0b = 1-2$	$2v+0b = 2$
$1v+1b = 2$	$2v+1b = 2-3$
$1v+2b = 2-3$	$2v+2b = 3-4$
$1v+3b = 3-4$	$2v+3b = 3-4$
	$2v+4b = 4-5$

(v=vuxen, b=barn)

Vid bedömning av lägenhetsstorlek bör hänsyn tas till antal barn och deras ålder.

Byte till dyrare bostad

Vid bedömningen av vad som är skälig boendestandard vid byte till dyrare bostad bör utgångspunkten vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Om den som får ekonomiskt bistånd har ett önskemål om att flytta till ett dyrare boende, bör socialnämnden ge bistånd beräknat på den nya boendekostnaden under förutsättning att flyttningen är nödvändig för att den sökande ska uppnå en skälig levnadsnivå. Det kan t.ex. gälla

- Om det finns medicinska eller starka sociala skäl som styrker behovet av flyttning.
- Om det finns svåra personliga motsättningar mellan hushållsmedlemmarna.
- Om bostadens standard inte är skälig vad avser fysisk miljö och utrustning.
- Om den sökande måste flytta till följd av att hen är eller har varit utsatt för våld, andra övergrepp eller annat brott av annan hushållsmedlem.
- Vid trångboddhet.

För att ett hushåll inte ska anses trångbott bör det, utom för ensamstående utan barn, ha sovrum utöver vardagsrum och kök eller kokvrå. Två barn bör kunna dela sovrum men med beaktande av stigande ålder och personlig integritet kan det finnas skäl till separata sovrum. Vuxna som inte är sambor bör inte behöva dela sovrum.

Om den biståndssökande flyttar till dyrare boende utan att samråda med socialtjänsten ska den tidigare godtagbara/skäliga hyreskostnaden beviljas.

Andrahandsboende

Vid andrahandsboende ska kopia på andrahandskontrakt samt förstahandskontrakt med aktuell hyresavi lämnas in för att boendekostnad ska räknas som godtagbar utgift.

Inneboende

Hyran för inneboende ska bedömas utifrån vad den inneboende disponerar enligt uppvisat avtal med hyresvärden. Den faktiska hyran ska beviljas om den inte är oskäligen. För sökande som är inneboende räknar man inte med hushållsgemenskap. Dessa personer ska ha bistånd enligt riksnorm för ensamstående. De som lever i en hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren ska inte räknas som inneboende utan den personen ska ansöka om del av hyran. Om den sökande är inneboende med släkting/anhörig så ska hushållsgemenskapen delas.

Uträkning skälig inneboendehyra:

Köket läggs till antalet övriga rum multiplicerat med två. Hyresdelen fås när dubbla hyreskostnaden delas med denna summa.

Ex: Lägenheten är 4 rum med 4200 kr i hyra. $\text{Kök} + 2 \times 4 \text{ rum} = 9$. Dubbel hyreskostnad = 8400. Inneboendehyra = $8400/9=934$ kr.

Delad lägenhet

Vid prövning av ekonomiskt bistånd när sökanden delar lägenhet ska kostnader för boendet delas på antal boende i lägenheten.

Övriga boendeformer

Med övriga boendeformer menas tredjehandskontrakt, campingboende, härbärke, vandrarhem, hyra av stuga, husvagn eller båt, inneboende hos kamrat som bor i andra hand, hotell etc. Innan övrigt boende som är särskilt kostsamt beviljas ska samråd ske med enhetschef. Bistånd till kostsamt boende ska i dessa fall prövas mycket restriktivt och beviljas endast om den sökande har mycket stora svårigheter att få annat boende.

Boendekostnad för ungdomar

En ung person anses vara tillförsäkrad en skälig levnadsnivå boende hos föräldrar tills personen på egen hand kan bekosta ett eget boende. Huvudregeln är att bistånd till boendekostnad inte ska beviljas om hyresavtalet tecknas under period då den sökande saknar inkomst eller har inkomst av kortvarig karaktär och därmed saknar möjlighet att själv betala hyran. Undantag från huvudregeln kan göras om det föreligger starka sociala skäl till flyttningen eller om ungdomen under minst sex månader själv har kunnat bekosta boendet.

Boendekostnad för ungdomar i särskilt boende enligt LSS

Ekonomiskt bistånd för boendekostnad för ungdom som har beslutad insats enligt LSS och som av LSS-handläggare bedöms behöva bo i särskilt boende ska beviljas.

Hemmaboende vuxet barn som ingår i en hushållsgemenskap

För vuxet barn som avslutat gymnasium men ej tidigare betalat hyresdel till föräldrarna är huvudregeln att bistånd till hyresdel inte ska beviljas.

För vuxet barn som tidigare betalat hyresdel till föräldrarna kan hyresdel beviljas om den sökande tidigare en period själv betalat hyresdel. Perioden ska inte ligga mer än tre månader bakåt i tiden och vara av minst tre månaders varaktighet. Hyresdel räknas ut enligt beräkning för inneboendehyra.

Förälder boende hos barn

Endast om bostaden införscaffas för att föräldern ska få plats och boendekostnaden därför ökat ska bistånd till hyresdel beviljas. Hyresdel räknas ut enligt beräkning för inneboendehyra.

Bilagor

Bilaga 1 Riksnorm

Töreboda kommun

RIKSNORMEN 2022

Riksnormen bestäms av Regeringen

Beloppen för de olika posterna som ingår i riksnormen grundar sig på pris- och konsumtionsundersökningar som utförs av Konsumentverket.

Personliga kostnader

	Barn och ungdomar								Vuxna	
	0-1 år	1-2 år	3 år	4-6 år	7-10 år	11-14 år	15-18 år	19-20 år	Ensamst.	Gift/sambo
Livsmedel, ej lunch	690	840	900	1120						
Livsmedel, alla måltider	820	1040	1 080	1390	1480	1750	2050	2060	1830	3050
Kläder och skor	450	480	530	540	700	750	780	780	600	1200
Fritid och lek	200	280	300	350	700	780	850	865	450	900
Hygien	650	580	200	100	130	195	255	260	330	650
Barn- och ungdomsförsäkring	100	100	100	100	100	105	105	105		
Summa										
Ej lunch	2 090	2 280	2 030	2 210						
Alla måltider	2 220	2 480	2 210	2 480	3 110	3 580	4 040	4 070	3 210	5 800

Gemensamma hushållskostnader

Antal personer	1	2	3	4	5	6	7
	1040	1 150	1 450	1 640	1 890	2 140	2 310

För hushåll med fler än 7 personer läggs 170 kronor till för varje ytterligare hushållsmedlem.
Det motsvarar skillnaden mellan hushåll med 6 respektive 7 personer.

Bilaga 2 Bostadsstorlek och hyreskostnad

Bostadsstorlek

Bostadsstorlek (antal rum) i förhållande till familjesammansättning

Familjesammansättning, antal rum

$1v+0b = 1-2$	$2v+0b = 2$
$1v+1b = 2$	$2v+1b = 2-3$
$1v+2b = 2-3$	$2v+2b = 3-4$
$1v+3b = 3-4$	$2v+3b = 3-4$
	$2v+4b = 4-5$

(v=vuxen, b=barn)

Vid bedömning av lägenhetsstorlek bör hänsyn tas till antal barn och deras ålder.

Hyreskostnad

2 rum o kök	4 920 kr
3 rum o kök	6 350 kr
4 rum o kök	8 440 kr
5 rum o kök	9 230 kr

Driftskostnader såsom värme, uppvärmning av varmvatten, sophämtning, sotning, mm ingår i ovanstående belopp. Kostnader för hushållsel beräknas separat.

Bilaga 3 Grundutrustning för hemmet

Grundutrustning för hemmet:

Typ av utrustning	Godtagbar kostnad	Kommentar
Komplett säng	1 750 kr	Basic resårbottnen inkl bäddmadrass.
Täcke	200 kr	
Påslakan + örngott	100 kr	
Underlakan 2 st	100 kr	
Kudde	50 kr	
Köksbord	300 kr	Begagnat
Stolar 2 st	150 kr	Begagnat
Kökslampa	100 kr	Begagnat
Porslin 2 pers.	300 kr	Begagnat - Bestick, djupa/platta tallrikar, muggar, glas
Porslin 6 pers.	700 kr	Begagnat - Bestick, djupa/platta tallrikar, muggar, glas
Kastrull 2 st	200 kr	Begagnat
Stekpanna	150 kr	
Div hushållsredskap	250 kr	Begagnat – stekspade, smörkniv, osthyvel, visp, knivar etc.
Städustrustning	200 kr	
Handdukar	150 kr per person	Handduk samt badlakan
Dammsugare	400 kr	

Till kompletterande **hemutrustning** räknas:

Typ av utrustning	Godtagbar kostnad	Kommentar
Soffa	1 000 kr	Begagnat
Soffbord	300 kr	Begagnat
Lampa 1 per rum	100 kr	
Byrå	400 kr	Begagnat. När förvaring saknas.
Skrivbord till barnen	300 kr	Begagnat. Ett per barnfamilj.
Gardiner	100 kr	Per fönster
Gardinstång	50 kr	Begagnat. Avser 1 stång/fönster
TV/ Dator	2 000 kr	
Smartphone	1000 kr	

Bilaga 4 Spädbarnsutrustning

Spädbarnsutrustning

Utrustning	Godtagbar kostnad
Spjäsäng	500 kr
Madrass till spjäsäng	200 kr
Kudde	100 kr
Underlakan	150 kr
Påslakan + örngott	210 kr
Täcke till spjäsäng	180 kr
Sängskydd (spjäslydd)	130 kr
Handdukar (små)	40 kr
Plastad frotté	100 kr
Skötplatta	300 kr
Badbalja	100 kr

Kläder	Godtagbar kostnad
Tröjor	200 kr
Byxor	300 kr
Mössa	100 kr
Vantar	100 kr
Strumpor	50 kr
Overall	350 kr
Pyjamas	300 kr
Haklappar	60 kr
Barnvagn	1000 kr
Sulky	600 kr